Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXIV. Ч. 137. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 16-го ЧЕРВНЯ 1977 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JUNE 16, 1977 No. 137. VOL. LXXXIV.

СКВУ ПОШИРЮЄ ПЕТИЦІЮ В СПРАВІ ЛЮДСЬКИХ ПРАВ В УКРАЇНІ

Торонто (ІС СКВУ). — З нагоди зустрічі представників держав, які в 1975 р. підписали Заключний Акт Гельсінкської конференції для справ безпеки в Европі, Президія Секретаріяту СКВУ виготовила петицію в справі заперечення людських, релігійних та національних прав в Україні. Англійський текст вислано до канадських амбасад усіх країн-учасників (поза комуністичним бльоком). Метою зустрічі, яка розпочалася 15-го червня ц. р. в Београді, Югославія, буде намітити програму конференції, заплянованої на вересень ц. р., на якій буде перевірене застосування постанов Заключного Акту.

У своїй петиції Президія Секретаріяту СКВУ звертається до держав-учасників з проханням домагатися повного застосування принципів Заключного Акту у відношенні до України. Специфічно прохається учасників старатися про те, щоб совєтський уряд: 1) зняв усі обмеження щодо з'єднання родин та еміграції; 2) припинив наклепницьку пресову кампанію проти дисидентів та релігійних віруючих; 3) припинив ув'язнення в психіятричних лікарнях та звільнив усіх речників прав людини, які діяли в рамках міжнародного права; 4) анулював заборону Українських Церков; 5) звільнив з ув'язнення вірних, переслідуваних за їхні релігійні практики та вірування; 6) повернув дітей, відібраних від батьків, які виховували їх у релігійному дусі; 7) узгіднив свої закони й адміністративну практику з своїми міжнародними зобов'язаннями щодо свободи совісти, думки та релігії.

До петиції долучено 17 документів: списки політичних та релігійних в'язнів, документи Української та Московської Громадських Груп сприяння виконанню Гельсінкських угод, петиції релігійних віруючих в обороні своїх церков, нові заяви політв'язнів о. Василя Романюка та Богдана Ребрика і лист Леоніда Плюща до англійського союзу медсестер.

Крім урядів, які підписали Гельсінкський Заключний Акт, петицію отримали члени Комісії Прав Людини ЮНЕСКО і централя Міжнародної Амнестії. Копії оригінальної петиції в англійській мові можна замовляти у бюрі СКВУ в Торонто. З огляду на великий об'єм (170 стор.) та кошти фотодруку, ціна одного примірника становить 10.00 дол.

Великі банки Канади зложили датки на розбудову Української Книгозбірні

Вінніпег (КУК). — За прикладом Роял Банку Канади, який призначив перший даток 10.000 дол. на закуп спонзорованої Централею КУК Української Книгозбірні при Національній Бібліотеці в Оттаві, на початку червня 1977 Централя КУК одержала дві дальші дотації на ту саму ціль по п'ять тисяч долярів від Торонто-Домініон Банку і Банку Нової Шкотії.

Справу всеканадського значення проєкту КУК представив цим банкам екзекутивний директор д-р С. Яр. Кальба, який відвідав головні квартири обох тих банків 13 травня ц. р. в товаристві проф. В. Тарнопольського і проф. В. Ісаїва, як представників українського академічного світу, і В. Р. Аббота, президента аґенції, яка організує цю збіркову акцію серед неукраїнських фірм і фінансових установ. Рівночасно ведуться заходи для одержання поважного датку від Імперіял Банку оф Коммерс.

Фінансове попертя від цих найбільших банків Канади дає запоруку, що в найближчих 2—3 роках ця збіркова акція повинна осягнути заплянованих 1,000,000, що дасть можливість закупити поважну збірку книг і документів з ділянок української історії, літератури й культури, яка в майбутньому служитиме як джерело основних студій українознавства в Канаді.

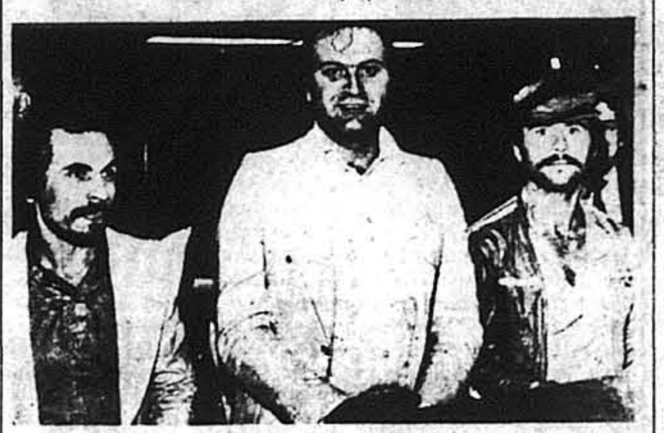
Вимагають правного забезпечення меншинних мов Квебеку

Монтреаль (ОУПС). — З доручення Президії Товариства Плекання Рідної Мови, основаного в 1964 р. й інкорпорованого в 1973 р., вислано з датою 6-го червня 1977 урядові Квебеку меморандум у справі меншинних мов цієї провінції, їхньої клясифікації з соціолінгвістичного погляду, відношення до панівної мови Квебеку — французької та потреби правно-конституційного забезпечення їхнього існування й розвитку. Між меншинними мовами названо українську, як приклад міської мовної енкляви, що разом з іншими потребує конституційних провізій для свобідного вжитку, розвитку й суспільно-культурних функцій. „Меншинні мови Квебеку — пишеться в меморандумі — є великим культурним надбанням країни й повинні мати забезпечення свого існування й розвитку". В імені Президії ТПРМ меморандум підписав її голова проф. Яр. Рудницький. Текст меморандуму зредаґовано по-французьки. Після Монтреальського університету (17-го травня 1977), уряд Квебеку отримав другий мовний меморандум від ТПРМ (6-го червня 1977).

День УНСоюзу в Ню Джерзі відбудеться в серпні

Пассейк, Н. Дж. — У неділю, 5-го червня, тут в Українській Централі, відбулись ширші наради голів та членів Комітету Відділів УНС Нюарку, Пассейку, Перт Амбою і Джерзі Сиуі у висліді яких ухвалено, щоб стараннями тих Округ відбути знову Стейтовий День УНС Ню Джерзі в неділю, 28-го серпня ц. р. в Українському Селі в Бавнд Бруку. Почесним головою Комітету обрано головного предсідника УНС Йосипа Лисогора, а діючим головою є Іван Хомко, голова Пассейської округи, який вже в минулому році очолював подібний Комітет. І цим разом І. Хомко подав обширний плян нового Дня. Передбачається багату мистецьку програму. Будуть також високоцінні виграші, які можна буде набути за низьку ціну. До участи запрошені всі довколишні Округи.

ХОРВАТСЬКІ НАЦІОНАЛІСТИ НАПАЛИ НА ЮҐОСЛАВСЬКУ МІСІЮ ДО ОН

Заарештовані хорватські націоналісти, що виконали напад на югославську місію в Ню Йорку. На фото (зліва): Йозо Брекало, Маріян Буконіч і Владімір Діздар.

Ню Йорк. — У вівторок, 14-го червня, три хорватські націоналісти вдерлися до будинку місії Юґославії до Об'єднаних Націй, поранили шофера місії, розкинули крізь вікна летючки, в яких вимагали самостійности для Хорватії, зокрема закликали Об'єднані Нації „підтримати створення вільної і незалежної Хорватії", як теж таврували комуністичний юґославський уряд президента Йосифа Тіта. Після двогодинної облоги, Маріян Буконіч з Ню Віндзору, Н.Й., Йозо Брекало із Сейнт Луїсу та Владімір Діздар з Чікаґо піддалися нюйоркським поліційним чинникам і працівникам Федерального Бюра Інвестиґації (Еф-Бі-Ай). Заки піддалися, вони вимагали, щоб про їхню акцію був повідомлений Курт Вальдгайм, генеральний секретар ОН, та щоб йому передали одну з їхніх летючок.

Речники нюйоркської поліції інформують, що можуть бути комплікації щодо питання юрисдикції над придержаними хорватами, яким закидається намагання вбивства, напад, вломлення і протизаконне посідання зброї, бо їх переловлено на „чужій території", в будинку юґославської місії. Урядовці місії спершу не хотіли дозволити нюйоркській поліції арештувати згаданих трьох хорватів, заявляючи, що вони самі „розправляться з тими терористами". Кілька годин пізніше, Якша Петріч, юґославський амбасадор до ОН, заявив на пресовій конференції, що „американські чинники" не дали місії Юґославії „належної охорони", хоча працівники місії попереджували, що „хорватські терористи" правдоподібно виконають якусь акцію ще перед початком Беоґрадської конференції, яка має за завдання розглянути наслідки Гельсінкської угоди, підписаної в 1975-му році 35-ма державами, включно з Юґославією.

Вівтірковий напад хорватських націоналістів — це не перший таки випадок у Ню Йорку. У вересні 1976-го року група хорватів схопила літак на нюйоркському летовищі ЛяҐвардія, змусили залогу летіти спершу до Канади, а відтак до Ісляндії, Англії та Франції, де піддалися французьким властям. Вони, однак, раніше домоглися, що кілька чільних американських газет помістили їхні заклики в справі самостійности для Хорватії і розкинули летючки понад кількома містами. Тоді теж згинув нюйоркський поліцай, стараючись унешкідливити залишену хорватами бомбу. Ця група хорватів була на суді визнана винною і тепер очікує вироку.

Венс закликає країни ОАД шанувати людські права

Сейнт Джорджес, Ґренада. — Промовляючи на річних нарадах Організації Американських Держав (ОАД), державний секретар Сайрус Венс у вівторок, 14-го червня, закликав країни Південної Америки і Карабійського моря шанувати людські права, і то навіть тоді, коли поборюють терористичну діяльність лівих підпільних організацій.

Венс твердив, що якщо уряди тих країн застосовуватимуть „насильні заходи" проти терористів і порушуватимуть політичні і загально-людські права у своїй боротьбі проти тероризму, то це тільки спричиниться до „дальшого ферменту серед населення і дальшого тероризму". Державний секретар вважає, що „справедливість і пошанування людських прав" усунуть причини незадоволення і покладуть край терористичній діяльності.

Проте, з цими твердженнями Венса не погоджуються представники деяких країн-членів ОАД, зокрема представники Арґентини і Чіле, які ще перед виступом Венса заявили, що тероризм у державах Південної Америки не спричинений „убозтвом і економічними злиднями", як це твердять самі терористи і ліберальні коментатори, а ця терористична діяльність викликана комуністичною та іншою лівою пропаґандою, зокрема зі Совєтського Союзу. Речники Арґентини, Чіле та кількох інших країн закликали Організацію Американських Держав звертати головну увагу на причини поширення тероризму та на заходи припинення цієї діяльности, а тоді питання пошанування людських прав буде розв'язане.

Делеґати ЗСА і СССР відбули наради в Беоґраді

Београд, Югославія. — Альберт Шерер, голова американської делеґації на теперішню сесію Београдської конференції, яка має підготовити порядок нарад, полагодити різні технічні справи про остаточну конференцію, що відбудеться у вересні-жовтні і має на меті розглянути наслідки Гельсінкського домовлення з 1975-го року у вівторок, 14-го червня, тобто день перед початком підготовчої конференції, відбув нараду з Юлієм Воронцовим, Юлієм Воронцовим совєтським представником, і після наради заявив, що не бачить потреби „конфронтації між ЗСА і СССР щодо людських прав" на цій конференції. Шерер, колишній амбасадор до Чехо-Словаччини, зазначив, що протягом конференції американська делеґація настоюватиме на тому, щоб питання дотримання чи не дотримання постанов Гельсінкського домовлення, зокрема постанов, які стосуються людських прав, „було вичерпно обговорене", але додав, що делеґація ЗСА робитиме це в такий спосіб, щоб „непотрібно не викликувати конфронтації з СССР".

КҐБ ПРОДОВЖУЄ ДОПИТИ АМЕРИКАНСЬКОГО КОРЕСПОНДЕНТА РОБЕРТА ТОТА

Роберт Тот у Москві

Москва. — Совєтська політична поліція продовжує допитувати кореспондента „Лос Анджелес Таймсу" Роберта Тота, який, згідно з обвинуваченням міністерства закордонних справ СССР і чинників КҐБ, намагався одержати від совєтського громадянина манускрипт і перевести його за кордон. Совєтські речники стверджують, що йшлося тут про „державні таємниці", а фактично Тот одержав від совєтського науковця Валерія Пєтухова його працю з ділянки парапсихології, яку він обіцяв опублікувати за кордоном. У вівторок, 14-го червня, КҐБ допитувало Тота в приміщенні в'язниці Лєфортово на протязі чотирьох годин, а після того його відпущено, але рівночасно відкладено його виїзд з СССР. Згідно з ранішим пляном, Роберт Тот мав виїхати з СССР, після трирічного перебування в Совєтському Союзі, 18-го червня. На запитання кореспондентів Тот відповів, що його залишено як „свідка", але він не знає в якій справі і проти кого він мав би свідчити.

Роберт Тот є вже п'ятим з черги американським кореспондентом в Москві, проти яких висунено обвинувачення в підривній активності. Іншими кореспондентами були: Джордж Кримскі з Асосієйтед Пресс, Алфред Френдлі з „Нюзвік", Пітер Оснос з „Вашінгтон Повст" і Крістофер Врен з „Ню Йорк Таймсу". Джорджа Кримського Москва „видворила" зі Совєтського Союзу на підставі обвинувачення про нелегальне передавання чужої валюти совєтським громадянам. Деякі інші кореспонденти, як Андрю Воллер і Гойгер Дженсен, були допитуванні агентами КҐБ за їхні зв'язки з колишнім дисидентом Владіміром Буковським. Американський віцеконсул Ларри Наппер, який намагався супроводити Тота до приміщення КҐБ, не був допущений до середини, а пізніше заявив, що західні журналісти позбавлені недоторканости в Совєтському Союзі і мусять підпорядкуватись місцевим зарядженням.

Державний департамент у Вашінгтоні висловив з приводу придержання і допитів кореспондента Тота серйозну турботу і рівночасно пересторогу для совєтського уряду. Виконуючий обов'язки державного секретаря Воррен М. Крістофер заявив совєтському амбасадорові Анатолієві Добринінові, що уряд ЗСА поважно затурбований поступуванням совєтських чинників супроти американського кореспондента, а справа Тота знайшла головну увагу в колах американського уряду. Продовження допитів ЗСА трактують як неприязний акт Совєтського Союзу супроти Америки. також серед американського суспільства справа Тота живо обговорюється. Гострий протест, з вимогою звільнення, надрукував „Лос Анджелес Таймс", газета, якої кореспондентом є Роберт Тот.

ЛЮДСЬКІ ПРАВА І ЇХНЄ ПРИМІНЕННЯ В ЗСА І СССР БУЛИ ТЕМОЮ ДЕБАТИ НА ТЕЛЕБАЧЕННІ

Вашінгтон. — Людські права, їхнє значення і примінення в ЗСА і в СССР, були темою півторагодинної дебати поміж трьома американськими і трьома совєтськими громадянами, що їх передала телевізійна сітка еН-Бі—Сі з місцевого Джорджтавнського університету в неділю, 12-го травня, в пополудневих годинах.

В цій першій цього роду конфронтації, яка відбулася напередодні Београдської конференції для перевірки виконання Гельсінкських угод, взяли участь з американського боку о. д-р Теодор Гесбург, президент університиту Нотр Дам, Роберт Кайзер, кореспондент щоденника „Вашінгтон Пост", і проф. д-р Алан Дершовіц, професор права в Гарвардському університеті, а з совєтського — Самуїл Зівс, член Академії Наук СССР, Август Мішін, професор Московського університету і Генріх Боровік, кореспондент пресового агенства „Новості". Модератором дебат був американський кореспондент Едвін Нюман.

У першій половині дебат американські представники зосередили увагу на заборону свободи слова і

(Закінчення на ст. 4-ій)

Українець заступником скарбника повіту Кук в Іллiной

Лев Керичинський

Чікаго (Н. Н.) — В травні ц. р. повітовий скарбник повіту Кук (Кук Кавнті) з осідком в Чікаго найменував Левка Керичинського своїм заступником. Це є найвище становище, що його зайняв українець в системі повітової адміністрації.

Лев Керичинський, син Василя і Єви, закінчив університет в 1970 р., здобувши два ступені бакаляра один в політичних науках і другий в психології. Він також здобув здобув ступень маґістра з публічної адміністрації і тепер готовится до оборони докторської праці з цієї ділянки, та одночасно для здобуття диплому маґістра з ділянки податкового права. В останньому часі, він працював як правний дорадник повітового скарбника.

Лев Керичинський вже від юних літ є діяльний в рядах СУМА, де був членом Управи, чи то у місцевому осередку чи то у Головній Управі. Він, його родичі та молодший брат є членами 379-го Відділу УНСоюзу.

УКРАЇНСЬКА ГРУПА СПРИЯННЯ ВИКОНАННЮ ГЕЛЬСІНКСЬКИХ УГОД ЗНОВУ ПРОТЕСТУЄ

Ню Йорк. (Пресова Служба ЗП УГВР). — На Заході опинився лист ч. 2 членів Української групи сприяння виконанню Гельсінкських угод з квітня 1977 р., адресований „До урядів СРСР і УРСР та урядів усіх держав, які підписали Гельсінкські домовлення".

Лист починається ствердженням, що „справа збереження миру — це справа не лиш державних діячів, але й всіх звичайних людей. Тому вона повинна вирішуватися не тільки на державних верхах, не тільки шляхом зменшення ракет і бомб, але й шляхом усунення недовір'я між громадянами різних країн, шляхом збільшення числа зустрічей громадян різних держав на індивідуальній базі".

Далі автори листа протестують проти репресій на Україні, зокрема проти обшуків та засудів, адміністративних наглядів, контролі листів, обшуків, звільнення з праці і застрашувань родин ув'язнених, відмови в побаченнях в'язнів з родинами. Наводиться також довгий реєстр порушень Гельсінкських угод, як наприклад, що 14 квітня 1977 року дружині Євгена Сверстюка, Лідії, відмовили побачення з чоловіком, а 15 травня ц. р., теж з причини відмови побачення з дружиною, Валентин Мороз розпочав голодівку. Голодує також Іван Гель, вимагаючи полегшення життєвих умов для своєї дружини і доньки, які тепер живуть у Львові, у підвалі.

Цілий параграф в листі присвячений політичним засланцям, І. Чуйкові, М. Коцеві, В. Василикові та ін.

В листі також говориться про тих, яким заборонено працювати і жити в більших містах, як наприклад, Олександрові Назаренкові і Надії Світличній у Києві.

Серед колишніх в'язнів, які тепер знаходяться під адміністраривним наглядом, згадується ще Левка Лук'яненка, який живе в Чернігові.

Далі йде перелік останніх арештів та обшуків в Одесі (Барладяну), Києві та інших містах. І так, 23 квітня ц.р. органи КҐБ перевели обшуки в Раїси Сергійчук, Анастасії Матусевич, Надії Мартинович та інших у Києві. Того ж самого дня відбулися обшуки у Михайлини Коцюбинської і Б. Антоненка-Давидовича.

Автори листа стверджують, що незалежно від останніх репресій Українська Гельсінкська група буде продовжувати свою діяльність і що до неї останньо вступила Ольга Гийко. Звернення підписали: О. Бердник, Н. Строката, О. Мешко, І. Кандиба, Л. Лук'яненко, П. Григоренко, І. Вінс, О. Гийко.

Разом з листом ч. 2 Української Гельсінкської групи появилися на Заході ще інші документи, пов'язані з Београдською конференцією в справі Гельсінкських угод, а серед них звернення О. Мешко в справі її сина О. Сергієнка. Одне звернення з квітня ц. р. до Београдського зібрання, друге з 23-го травня ц. р. до Верховної Ради СССР з копією для Політбюро ЦК КПСС.

Ще 5-го лютого ц. р. органи КҐБ перевели обшук в квартирі О. Мешко в Києві, який тривав від 9.30 ранку до 1-ої години ночі. Заки О. Мешко ще встигла відкрити двері, Д. Паньков, старший слідчий прокуратури Києва, розбив вікно і вліз до кімнати. Крім нього, обшуком керувала Н. Диба. Під час обшуку з О. Мелешко поводилися дуже грубо, зверталися до неї на „ти", а коли вона запротестувала проти особистого обшуку, їй скрутили руки і Н. Диба обшукала її. Під час обшуку О. Мешко захворіла (серце). Її сусідка, Юлія Лаврова, хотіла викликати швидку допомогу, але Паньков заявив, що О. Мешко „симулює" і не випустив Лаврову з кімнати. Щойно згодом, коли стан О. Мешко погіршився, співробітники КҐБ викликали швидку допомогу.

Під час обшуку в О. Мешко забрали її переписку з депутатами Верховної Ради, з МВД, листи від сина О. Сергієнка, різні книжки, записки, матеріяли Української групи і інше.

Кіссінджер перестерігає перед небезпекою „еврокомунізму"

Вашінгтон. — У четвер, 9-го червня, колишній державний секретар Генрі Кіссінджер заявив, що зростаюча сила комуністичних партій в таких країнах Західньої Европи, як Італія, Франція, Еспанія тощо, становить загрозу цілому вільному світові і закликав ЗСА та союзників з НАТО скріпити старання, щоб не дійшло до того, що комуністичні партії шляхом виборів ввійшли до урядів західньо-европейських країн. Промовляючи на конференції, яку спільно спонзорували Американський Інститут для дослідів публічної політики і Гуверський Інститут в справі війни, революції і миру, Кіссінджер посередньо скритикував становище президента Джіммі Картера щодо „еврокомунізму", заявляючи, що людські права опинилися б під загрозою, якщо б комуністи здобули контролю над урядами країн Західньої Европи.

Як відомо, президент Картер, хоча і заявив, що ЗСА воліли б, щоб комуністи не входили в склад урядів вільного світу, то теж сказав, що Америка не повинна вказувати громадянам інших країн за ким вони повинні голосувати. Кіссінджер натомість твердить, як і твердив тоді, коли ще був державним секретарем, що уряд ЗСА повинен на кожному кроці перестерігати перед небезпекою „еврокомунізму", бо збільшення впливів компартій в країнах Західньої Европи не тільки послабить Північно-Атлантійський Союз, але в світовому маштабі може дати перевагу комуністичному бльокові. Кіссінджер зазначив, що в таких країнах, як Італія, Франція, Еспанія тощо, конечно треба перевести економічні та соціяльні реформи, щоб послабити впливи компартій, але також американський уряд і союзники ЗСА на кожному кроці повинні наголошувати небезпеку „еврокомунізму".

КОНЦЕРТ УЧНІВ ПРОФ. ЗОЇ МАРКОВИЧ

Філядельфія, Па. — В неділю, 19-го червня, ц. р., о год. 5-ій по полудні, тут в залі Українського Спортового Клюбу „Тризуб" при 4932 Н. Брод вулиці, відбудеться концерт учнів-студентів проф. Зої Маркович. В програмі, 32 учні виконуватимуть твори українських і міжнародних композиторів.

КОНЦЕРТ УЧНІВ СТУДІЇ БІЛОГРУДА

Оак Парк, Ілл. — Музична Студія Ігоря Білогруда влаштовує тут в суботу, 18-го червня, ц. р., о год. 7-ій вечора в приміщенні Найтінт Сенчурі Вумен Клаб при 178 Форест евеню — 26-ий річний іспитовий концерт учнів студії. В програмі твори: Ліста, Ревуцького, Рахманінова та інші.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Оправдана пересторога

Генрі Кіссінджер, коли ще був державним секретарем ЗСА, часто перестерігав, що якщо в Італії та Франції прийшли б до влади комуністичні партії, то це становило б серйозну загрозу для Заходу, зокрема для держав Північно-Атлантійського Союзу (НАТО), членами якого є дві згадані країни.

Відрадним фактом треба вважати те, що Кіссінджер продовжує перестерігати вільний світ перед загрозою з боку ,,еврокомунізму'', хоча він уже не займає жадного урядового посту. Промовляючи на конференції, яку спільно спонзорували Американський Інститут для дослідів публічної політики і Гуверський Інститут в справі війни, революції та миру, Кіссінджер минулого тижня не тільки повторив, що здобуття комуністами влади в Італії, Франції, Еспанії тощо спричинилося б до того, що НАТО втратило б будь-яку ефективність як головне забороло проти загрози з боку Варшавського Пакту, веденого Совєтським Союзом, але також заявив, що в згаданих країнах людські права опинилися б під поважною загрозою та що збільшення впливів компартій в країнах Західньої Европи може в світовому маштабі дати перевагу комуністичному бльокові.

І справді, як виглядали б таємні наради НАТО, якщо на тих нарадах були б приявні представники комуністичних урядів Італії та Франції? Хоча компартії тих двох держав тепер стараються доказувати свою незалежність від Москви, твердять, що відкидають підставовий принцип марксизму — ,,диктатуру пролетаріяту'', заявляються за принципом багатопартійности та голосять, що стоять на становищі пошанування всіх політичних, громадських і загальнолюдських прав, як теж критикують Совєтський Союз за порушення цих прав, то ще велике питання, чи французькі, італійські чи еспанські комуністи дійсно щирі у своїх заявах, чи може це тактичний маневр, щоб приспати чуйність населення їхніх країн і таким чином прийти до влади шляхом виборів. Цілком можливо — як вказує Генрі Кіссінджер — що вони, комуністи, здобувши контролю над урядами Італії, Франції, чи Еспанії ,,забули б'' про всі свої передвиборчі обіцянки, встановили б однопартійні диктатури, фактично зліквідували б всі права своїх громадян і знову, як колись, були б послушні директивам Москви. Адже комуністи всіх національностей знані з недодержання договорів і обіцянок. Совєтсько-російські комуністи не мають монополії на віроломство.

Пересторога Кіссінджера перед можливою загрозою з боку ,,еврокомунізму'' заслуговує на увагу. Це відноситься також до президента Джіммі Картера, який заявляє, що Вашінгтон волів би, щоб комуністи не входили в склад урядів країн вільного світу, але рівночасно твердить, що Америка не повинна старатися впливати на громадян інших країн відносно їхніх політичних переконань. Самозрозуміло, що ЗСА не повинні вмішуватися у внутрішні справи інших країн, не повинні наказувати громадянам чужих держав за ким голосувати, але має слушність Кіссінджер, що американський уряд повинен на кожному кроці перестерігати перед небезпекою ,,еврокомунізму''.

Чехо-словацький уряд протестує проти з'їзду судетських німців

Прага, Чехо-Словаччина. — Уряд Чехо-Словаччини в гострій ноті переданій у вівторок, 7-го червня, австрійському амбасадорові д-рові Гансові Пашові, запротестував проти дозволу австрійського уряду на з'їзд судетських німців, який відбувся у Відні минулого місяця. Судетських німців нараховують на понад 3 мільйони, вони живуть в Австрії та Західній Німеччині, після цього як їх насильно видалили з Чехо-Словаччини після Другої світової війни. Вони згуртовані в Судетсько-німецькій організації та відбувають періодично свої з'їзди в Австрії або в Німеччині.

У протестній ноті чехословацький уряд назвав цей з'їзд ,,явно реваншистським збіговищем і неонацистською провокацією" і висловив ,,обурення'', що австрійські власті дали дозвіл на відбуття з'їзду у Відні.

В. Давиденко

БРЕЖНЄВСЬКА КОНСТИТУЦІЯ

Після довгих років підготови нарешті появилася нова совєтська конституція. Працювали над її укладанням фактично дві комісії, бо першу, ще хрущовську, Брежнєв розігнав, а друга не квапилася, зважуючи в ній кожне слово. У зв'язку з цим на Заході кружляли різні чутки. Совєтологи писали, що укладена ще за Сталіна конституція кардинально різнитиметься від брежнєвської і супроти цієї, наскрізь фіктивної, ,,найбільш демократичної в світі'', буде більш реалістичною. В українській еміграційній пресі висловлювано навіть припущення, що нова конституція скасує ,,союзні республіки'' або замість цих республік створить ,,економічні райони'', в яких мешкатиме єдиний ,,совєтський народ''.

Але...гора породила мишу, хоч ця брежнєвська миша і внесла в нову конституцію, здавалося б, ледве помітні, але істотні зміни.

Перше як переходити до розгляду цих змін і доповнень, пригадаємо читачеві попередні совєтські конституції.

До 1922 року фактично конституції на території колишньої російської імперії не було. ,,Основний закон'', як називають конституцію, заступали ,,революційна свідомість'' і декрети Совєту Народних Комісарів. Суди заступали революційні трибунали, над якими стояв всесильний ЧеКа. Для тих, хто потрапляв до цієї установи, ворртя не було. Вироки висловлювано двома словами ,,до стєнки'' або ,,в штаб Духоніна'', розстріляного большевиками царського генерала. ,,Народні суди'', які вирішували дрібні порушення норм поведінки підсовєтських громадян, були пародіями на суди, де справи вирішували керовані ,,революційною свідомістю'' ,,народні судді'' і два ,,засідателі'', які фактично не мали права голосу. При розв'язуванні всіх справ застосовувано ,,клясовий підхід'', який позбавляв всіх прав членів ,,ворожих кляс''.

,,Сталінська конституція'' появилася в 1936 році. Це був безвартісний клапоть паперу, в якому ,,ґарантувались'' підсовєтським громадянам всі права і свободи. Слідчі, коли допитувані ними жертви посилались на конституцію, цинічно заявляли: ,,Це — для закордону''. А проте, дехто вірив у цей фальшивий документ, і дисиденти, оправдуючи свої дії, заслонялись конституцією. На одній з демонстрацій в Москві, яка відбувалась під гаслом ,,Бережім Конституцію!'', всі її учасники були заарештовані і суджені.

Українська Радянська Енциклопедія пише, що ,,всенароднє обговорення конституції, яке тривало понад п'ять місяців, показало велику активність і зрілість радянського народу. В обговоренні конституції взяло участь понад 50 мільйонів громадян''. Але напевно з цих 50 мільйонів жаден громадянин не висловив жадного критичного завваження. Надзвичайний з'їзд рад СССР ухвалив день прийняття конституції проголосити днем всенародного свята.

І так, не зважаючи на розвінчання Сталіна, ,,під сонцем сталінської конституції'' жили народи Совєтського Союзу сорок три роки.

Зрозумівши, що після викриття бодай частини Сталінових злочинів, його конституція, м'яко кажучи, не на місці, Хрущов створив на чолі із власною персоною комісію для вироблення нової конституції. Але з тим йому не повелося: ,,соратники'', користуючись його тимчасовою відсутністю, викинули його з Політбюра і пустили ,,на пенсію''. Справа з новою конституцією завмерла ще на довгі роки, аж поки Брежнєв не надумався створити нову комісію для укладення ,,найбільш демократичної''.

Совєтські ідеологи-талмудисти сушили собі голови над ,,Основним законом'' ,,розвиненого соціялістичного суспільства'', щоб зробити його ще більше ,,демократичним, але обмежилися лише кількома додатками істотного характеру, розрахованими на скріплення влади Другого Ілліча і поборювання дисидентського та націоналістичного руху.

Згідно з новою конституцією, яку в жовтні, після ,,всепарадного обговорення'', з ,,ентузіязмом'' схвалять мільйони трудящих, Брежнєв, залишаючись генеральним секретарем КПСС стане одночасно і головою Верховного Совєту СССР, тобто ,,президентом СССР'', викинувши заздалегідь з Політбюра, отже автоматично і з посту голови Верховного Совєту, свого найближчого ,,соратника'' Підгорного. Таким чином словнозвісне ,,колективне керівництво'', яке придумали після смерти Сталіна, щоб новий Сталін не появився, заступить диктатор Брежнєв, ,,самодержавець всеросійський''.

У статті 50-ій нової конституції додано кілька слів, які розв'язують руки КГБ в боротьбі з ,,буржуазними націоналістами'' і всякого роду інакшомислячими. В сталінській конституції ця стаття звучала: ,,...ґарантується у відповідності з інтересами трудящих мас і в цілях скріплення соціялістичної системи всім громадянам свободу слова, друку, зборів, вуличних походів і демонстрацій''. Але додано в новій конституції: ,,беручи до уваги громадські потреби''. Оці ,,громадські потреби'' і дають слідчим КГБ рішальний арґумент у засудженні кожного арештованого за участь у демонстраціях, у поширенні Самвидаву і вислові своїх переконань, непередбачених в інструкціях КГБ для слідчих. Бож трудящі, очевидна річ, нічого цього не потребують, задовольняючись тим, що їм дозволяє влада.

Стаття 56-та нової конституції ґарантує таємницю приватного листування, ґарантує навіть таємницю телефонних переговорів. Очевидно, вона вже діє не перший день на повну пару, бо з України майже всі листи приходять перелюстровані, а телефони небажаних осіб просто відключуються. Натомість по всіх без вийнятку мешканнях небажаних осіб встановлено підслухові апарати.

Стаття 71-ша повторює фальш сталінської конституції про те, що ,,кожна республіка, яка входить до складу Союзу, має право вільно відокремитися від СРСР...'' З цією справою совєтські верховоди легко дадуть собі раду. Бо на випадок спроби відокремитися секцесіоністам перше як їх арештувати заявлять,

(Закінчення на стор. 3-ій)

ВИКЛИК ЧАСУ

Буенос Айрес (М.Д.). — Переживаємо часи світової та хронічної вже духово-економічної кризи, яка спричинює складні відносини щоденного прожиття, яке з кожним днем стає усе більш трудне та скомпліковане. Не зважаючи однак на ці складні відносини та на всякі економічні труднощі, на наших очах переводяться послідовні зміни нашого щоденного життя, викликаючи нас усіх до певних заходів, щоб ті труднощі поборювати і тим самим мати змогу крокувати разом з духом та вимогами часу.

У теперішніх часах та відносинах все стає інакше і все нове та відмінне. Нова система навчання та виховання молоді, нові та відмінні відносини в родині та подружжі, зовсім інакша поведінка молоді як в оточенні, так і на вулиці, — і все це, взяте разом, вимагає належної застанови куди прямуємо, чи йдемо до нового та кращого, чи до нового та загрозливого, що може довести нас до повної духової руїни та цілковитої асиміляції. В обличчі тих щоденних змін та спричинених ними наслідків мусимо основно застановитися та шукати можливих та успішних засобів, щоб такій загрозливій ситуації належно протиставитися. Цей спонтанний виклик часу заставляє нашу спільноту шукати всіх можливостей спільної і посиленої акції, щоб уводити в наші ряди та в наші громади такі зміни, які для нашого розвою є конструктивні та скріплюючі, а оминати все те, що є для нашої спільноти розкладове та руйнуюче.

Шукаючи виходу з цієї загрозливої ситуації, треба мати на увазі, що в минулому люди були більш ввічливі та чесні і в них було більше ідеалізму та справедливости. В минулому родина була патріярхальним згромадженням осіб, а сьогодні родина — це спілка осіб, що в більшості себе не розуміє, не поважає та не толерує, що збільшує невдоволення та спричинює занепад морального і родинного життя. Розвій та поступ помножили щоденні проблеми людства, але загал тим не переймається, їх не аналізує та не шукає причин їх збільшення. В сучасних відносинах перестало існувати родинне ,,табу", а живемо в постійній і переходовій трансакції до невідомого та непевного майбутнього.

Підсумки щоденних подій стверджують, що в більшості випадків теперішне покоління не переймається майбутнім і точно не накреслює до чого воно змагає, а при тім постійно затрачує релігійність, моральність та справедливість. У сучасних відносинах людство затрачує романтизм, доброту та ввічливість, які є прикрасою життя. Знову в подавляючій більшості виростаюче покоління стає індивідуалістами, що затрачує співчуття, вирозуміння та спілкування. У загальному в теперішніх відносинах молодь затрачує особисту гідність та зовсім не доцінює звичаїв та традицій, бо уважає їх пережитками, але проте, ніколи не було такого великого числа незадоволених та огірчених як це завважується серед теперішньої молоді.

Підсумовуючи сказане доходимо до висновку, що виклик часу заставляє нас шукати можливостей посилення моральних та духових цінностей у всіх прошарках нашого щоденного життя, бо тільки практикуючи їх, ми осягнемо належне скріплення усіх наших сил і засобів, що й буде дійсною запорукою успішного розвою та зросту. З тих саме причин треба нашу теперішню молодь розуміти і з нею постійно співпрацювати та провадити ,,діялог". Ми не можемо ставитися до нашої молоді неприхильно тому, що вона захоплюється модернізмами. Ми ніколи не повинні її покидати та дозволяти, щоб вона формувалася ,,самопасом", бо це було б для нас руйнуюче. Засадничо, ми не можемо забороняти нашій молоді вводити в її життя нові системи та зміни, а навпаки в тім відношенні ми повинні їй допомагати та нарозумлювати, щоб ці всі їх інновації були додатні для їхнього духового і фізичного скріплення.

Відносини, що їх переживаємо, досить складні та загрозливі, однак не сміємо попадати в зневіру та байдужність, а докладати максимум зусиль, щоб не лише затримати рівновагу, але й не залишатися позаду, крокувати разом з духом та вимогами часу, захищаючи престіж нашої спільноти.

Усі українські громади в розсіянні повинні одностайно прийняти цей грізний виклик часу та спільно шукати можливостей, які нашу акцію споювали б та удосконалювали б, змагаючи до цього, щоб вона була для всіх сприємлива та доступна. В тім відношені в нас не сміє бути ніяких розходжень, а всі спільно мусимо робити заходи, щоб знайти такий спосіб, який давав би повну запоруку тісної співдії усіх наших сил для спільної та посиленої акції, для належного виховання доростаючих наших поколінь, які знову зі знанням та відданістю прийдуть колись нам на зміну і тим самим принесуть належну та успішну запоруку нашої світлої майбутньости.

Іванна Савицька

З МОГО ВІКНА

[Картина сучасного]

—Вірте-не вірте, — продовжував говорити мій знайомий, - трапилась ця пригода недавно, і я присягаюсь, — трапилася мені. Їду якось підземкою в найбільш рухливу годину. Дивним дивом вполював місце зараз біля дверей, та вже за хвилину товпилися біля мене люди, стручками квасолі обвисали наді мною руки, гойдаючись під ритм вагонів то тут, то там. ,,Будь ласка, сядьте!'', сказав я до старшої пані, що ледве трималась на тремтячих ногах. Я обперся об стінку, — пані сіла. Сиділа вона недовго, дві чи три зупинки може, і я знову гульknув борзенько на тепле, при дверях, місце.

— Ви театральний Дон Жуан, — відізвався до мене добродій, в штанях набиваних цвяшками. — Ви джентлмен европейської, закордонної раси. Віддати місце старусі — це глупота, це прямо сміх.

Я мовчав.

— Та й капелюх ваш шиковний, наче в Моріса Шевальє. Ви певно будете з Франції, чи не так?

Щоб не дратувати нахаби, я відповів дуже чемно, що капелюх куплений в Мейсіс, а місце віддав тому, що старшим належиться увага, от і все.

— А я б ніколи не віддав свого місця у собвею. Я ж плачу гроші за квиток і маю право сидіти, таке саме право, як і всі. Чи може скажете, пане, що в мене погані манери, що я не є джентлмен?

Мені зробилось гаряче і я відстрелив:

— О, ні, я того про вас не сказав би, ви елеґант, джентлмен, яких зустрічається рідко.

Добродій зробився нервовий, покрутився легко на лавці, поправив шкіряний піджак, причесав ,,вилами'' густу, буйну кучугуру і, піднявшись, стрибком на рухливій зупинці Ню Йорку вискочив зграбно зі собвею — разом із моїм капелюхом...

ЯК ЧЕХО-СЛОВАЧЧИНА БОРЕТЬСЯ З ДИСИДЕНТАМИ

(ст.). — У Чехо-Словаччині дійшло вже до того в боротьбі проти дисидентів, що в багатьох випадках власті повідбирали дисидентам автомобільні ліцензії, повилучували телефони, щоб так утруднювати організаторам ,,Хартії 77'' порозумітися між собою. Один із трьох офіційних представників дисидентського руху, Вацлав Гавель, від січня є у в'язниці. Другий колишній міністер закордонних справ, Їжі Гаєк є під строгим домашнім арештом (як і інші визначні сиґнатори ,,Хартії 77''), поліція контролює всіх його відвідувачів уже сьомий місяць, а третій, це філософ Ян Паточка, помер наслідком перевтоми, спричиненої кільканадцятигодинним допитом.

Західнім кореспондентам власті відмовляють видавати візи, якщо вони не підпишуть зобов'язання, що не будуть контактуватися з дисидентами. Останнім ,,подвигом'' чехословацького уряду було те, що суд праці відкинув відклик Зденека Млинара, колишнього секретаря партійного комітету в справі звільнення його з посади. Млинара, ентомолога (спеціяліста зоологічної ділянки про комахи), Національний Музей звільнив з праці за підписання ,,Хартії 77''. Суд рішив, що це було згідно із законом праці, який дозволяє негайно звільняти службовця, який займається ,,кримінальною активністю''. Свою постанову суд основував на заяві прокуратора, що ,,Хартія'' представляла ,,нелегальну активність проти суспільности й держави''. Таке обвинувачення уряд робить часто, хоча ще не з'ясував точно того параграфу. Опісля Млинар заявив, що він готов згодитися на ранішу пропозицію режиму, що він й інші провідні дисиденти можуть емігрувати, але рівночасно заявив, що ця пропозиція повинна тепер ґарантувати йому, що має право відвідувати рідний край.

Яке становище займе режим до всієї справи покищо невідомо, він жде ще на вислід конференції в Београді в справі Гельсінкського договору.

Богдан Певний

ЧУЖИМИ РУКАМИ

(Думки на тлі виставки ,,Російське і совєтське малярство" в Метрополітальному Музеї Мистецтва в Ню Йорку)

(2)

Так як перед нападом монгольських орд хана Батия на Київ 1240 року незаперечливий вплив на мистецтво васалів Київського престолу, так і після упадку Київської держави, мистецтво півночі збагачується прибуттям нових сил. У наслідок нових несприятливих обставин, які виникли у Київській Русі після монгольського лихоліття, багато мистців приневолені були переселитися на далеку північ або на захід у пошуках більше сприятливих для творчости умов. Завдяки напливові київських мистців або під їхнім впливом виростають школи іконопису Новгороду, Владіміра, Пскова, Твері, Ярославля і Москви. Так, наприклад, митрополит Київський і всієї Руси Петро Ратенський (помер 1326 року), перебуваючи у дворецькому манастирі на Львівщині, малював ікони і розсилав їх, як дарунки, не лише по Україні, але і за її межі. Йому приписують ікони зі зображенням Богоматері, що були в Успенському соборі московського Кремля, у Софійському соборі в Новгороді, Успенському соборі у Володимирі Волинському і Крехівському манастирі на Львівщині. Пізніше він переніс осідок митрополії до Владіміра і Москви та став фактичним основоположником славнозвісної московської школи. Діяльність чолового представника цієї школи Андрея Рубльова починається аж 24 роки після смерти Петра Ратенського. 1409 року київський мистець Антоній розмальовував Троїцький собор у Пскові, давши тим поштовх до створення місцевої школи, а ікона ,,Дмитро Солунський'' зі підмосковського містечка Дмитрова, яку тільки недавно завдяки інтенсивним дослідам таки самих російських мистецтвознавців, привернуто київській школі, стала основою владіміро-суздальської іконописної школи (Г. В. Попова ,,Из древнейшего памятника города Дмитрова'', ,,Древне-русское искусство'', Москва, 1972).

Обидві виставлені на виставці ікони Богородиці з XIУ і XУI століть належать до цього ж іконографічного типу, що і наша ,,Вишгородська Богоматір'', яка була у Вишгороді біля Києва 1134 рокі і яку 1155 року суздальський князь Андрій Боголюбський, грабуючи Україну, вивіз до Владіміра над Клязьмою, де вона дістала сучасну назву ,,Владімірської Богоматері''. З 1480 року ікона знаходилася у московському Кремлі, а тепер постійно експонується в Державній Третяковській ґалерії. Таких прикладів на виставці чимало. Так, іконі, виставленій на виставці, ,,Борис і Гліб'' московської школи XУ століття, взірцем послужила одноіменна ікона київської школи XIII—XIУ століть і так дальше.

Великий напис на виставці інформує глядача, що ,,станкове малярство закорінилося в Росії тільки у середині XУIII століття. Україна у той час пережила ренесансову і бароккові доби. У протилежність Україні, де мистецтво розвивалося своїм руслом, близьким до мистецтва Заходу, на Московщині, відрізаній від Европи стіною взаємного іґнорування, мистецтво перебувало у застої. Щоб запобігти такому станові цар Петро І вважав за потрібне прорубати у цій стіні ,,вікно в Европу''. На практиці це перетворилось у насильне накинення Московщині европейського мистецтва. З Европи імпортували видатних мистців, а власні мистці копіювали европейські зразки. Наслідком такої політики створилось у Московській державі чуже їй мистецтво, часто коштом знищення своєї власної народної мистецької спадщини.

У рамках ,,рубання вікна в Европу'', у новозбудованій столиці Петербурзі створено 1757 року Академію Мистецтв. Підпорядкована і упривілейована державою Академія стала центром мистецтва всієї Російської Імперії. Це стосувалося і України, яка в той час була вже повністю підпорядкована Росії. Російський уряд старанно дбав про те, щоб усі потенціяльні таланти здобували мистецьке знання в Академії, а згодом творили під її наглядом. Таким чином почалося постійне грабування з підкорених Москвою територій усього найталановитішого і найкращого за допомогою приман або просто насильства.

Уже від самих початків існування петербурзької Академії Мистецтв, видатну ролю в ній відогравали українці, як її учні і викладачі. Від 1759 року в Академії вчилися привезені з України молоді адепти мистецтва Кирило Головачевський (1735—1823) та Іван Саблучок (1735—1777), якого в Петербурзі прозвали Саблуковим, під цим прізвищем він увійшов до історії російського мистецтва. Головачевський пізніше став інспектором Академії, а Саблучок від 1761 року був у ній професором. З 1770 року став академіком, а від 1772 року був ректором Академії. одним із найвидатніших майстрів клясицизму того часу — Антін Лосенко (1737—1773), народжений в Глухові в Україні. Лосенко в 1760—65 роках навчався в Парижі, а в 1766—69 роках працював в Італії. Його традиції продовжував пізніше Олександер Литовченко (1835—1890), один з чільних творців російського академічного малярства. В 1771—88 роках клясу портрету петербурзької Академії Мистецтв очолював українець Дмитро Левицький (1735—1822), син видатного українського ґравера Григорія Левицького-Носа. Дмитро Левицький вчився малярства у свого батька і допомагав йому та Олексієві Антропову розмальовувати Андріївську церкву в Києві у 1752—62 роках. Переїхавши до Петербургу 1770 року, дістав там звання академіка. Творчість Левицького зараховують до найбільших досягнень російського і світового портретного малярства XУIII століття. У майстерні Дмитра Левицького в Петербурзі вдосконалював своє малярство українець Володимир Боровиковський (1757—1825), який також вважається одним із найвидатніших російських мистців світового мірила. Боровиковський народився у Миргороді в Україні, вчився у свого батька Луки Боровика, автора відомого портрета митрополита Дмитра Туптала-Ростовського. До 1788 року Боровиковський жив у Миргороді, де малював портрети та ікони. Переїхавши 1789 року до Петербургу, дістав звання академіка. Одним з найвидатніших послідовників та учнів Левицького та Боровиковського був киянин Іван Бугаєвський-Благородний (1773—1859). Він був автором багатьох портретів у стилі клясицизму. Від 1814 року ректором петербурзької Академії Мистецтв був українець, уродженець Чернігівщини, скульптор Іван Мартос (1753—1835), автор мармурового нагробника на могилі останнього гетьмана Кирила Розумовського. Предмет скульптури в Академії викладав також українець Михайло Козловський (1753—1802).

Цей зворотний час в історії російського мистецтва репрезентують на виставці у Метрополітальному Музеї українці Дмитро Левицький та Володимир Боровиковський, начебто на свій власний глум, портретами цариці Катерини II. Портрет роботи Левицького фаворита цариці Катерини Александра Ланского поруч праць великих майстрів росіян Федора Рокотова та Олексія Антропова, виглядає як шедевр перевезений з одного з европейських музеїв.

Чи можемо ми, українці, мати претенсії до багатющої спадщини синів України, яких доля загнала служити чужим інтересам?

У монументальній біографічній праці, присвяченій Дмитрові Левицькому, мистецтвознавець Н. М. Гершензон-Чегодаєва, учениця великого історика російського мистецтва українського походження Ігоря Грабаря, пише ,,Понад усе, треба відзначити, що, судячи по цілому ряду фактів біографічного характеру, Левицький до останніх днів почував себе українцем, ховаючи у душі любов до своєї батьківщини і відчуваючи кровний зв'язок з її людьми''. (Н. М. Гершензон-Чегодаєва, ,,Дмитрий Григорьевич Левицкий'', Искусство, Москва, 1964).

Чи вистачає почувати себе українцем, але одночасно творити для чужого Україні середовища, задовольняючи його уподобання, щоб бути зарахованим до українського мистецтва ?

(Продовження буде)

Дарія Лещук і Рома Сачко, учениці Української Школи св. Юра в Ню Йорку, здобули перші місця

Заходами парафіяльних католицьких шкіл улаштовано конкурс на написання есею на вільну тему. В цьому конкурсі взяло участь 15 парафіяльних католицьких шкіл і в тому Українська Католицька Школа св. Юра в Ню Йорку. Участь в конкурсі брали тільки учні з сьомої й восьмої кляс. Було написано 365 індивідуальних есеїв.

Для оцінки написаних есеїв була створена Комісія з трьох осіб, завданням якої було переглянути, себто перечитати всі сеї і дати їх оцінку. Кожний член Комісії, перечитуючи есеї, вибирав найкращі. Після того вони сходились і спільно читали найкращі, а з цих найкращих вибрали три найкращі.

При оцінці взято до уваги наступні моменти: оригінальністю ідеї есею, відповідна побудова твору, його структура, себто вступ, центральна ціль есею і заключення, граматика мови і добрий стиль. Іншими словами, бралось до уваги всі важливіші елементи.

Порівняльно компетиція була велика, у якій учні Української Школи св. Юра здобули нагороди. Дарія Лещук, ученниця сьомої кляси здобула перше місце серед дівчат, а Рома Сачко, також ученниця сьомої кляси, здобула трете місце. Переможці одержали відповідні нагороди. В основному, це заслуга учениць Дарії Лещук і Романи Сачко, але також і нашої Української Школи св. Юра в Ню Йорку. До речі, Школа св. Юра й в минулих роках здобула одні з перших місць. За цей успіх належиться ґратуляції згаданим ученицям й учителям Української Школи св. Юра в Ню Йорку.

Окрім того, аж напрошується сказати, що Українська Школа св. Юра варта наших зусиль, щоби її втримати якнайдовше. Допоможемо школі, посилаючи до неї своїх дітей. Ті, що не мають вже дітей, можуть допомогти школі своєю щирою матеріяльною пожертвою. В цій справі Батьківський Комітет звернеться окремим листом.

М.Г.

З'їзд сеньйорів УНС схвалив резолюції

Резолюційна комісія в складі: — Павлина Різник — голова, д-р Ірина Падох — секретарка, дир. Микола Бігун — член, запропонувала III-му З'їздові Сеньйорів УНСоюзу, який відбувся в днях від 30-го травня до 3-го червня 1977 на Союзівці, такі резолюції:

1. III З'їзд Сеньйорів закликає Головну Екзекутиву УНС та нововибрану Управу Об'єднання Сеньйорів УНС, щоб вони в порозумінні з Комісією Сеньйорів Головного Уряду УНС допильнували якнайскорішого здійснення побудови запроєктованого будинку для членів-сеньйорів УНС на Союзівці.

2. III З'їзд Сеньйорів УНС доручає Управі Об'єднання порозумітися з урядами інших братських Союзів, з головною управою т-ва „Самопоміч" й іншими організаціями та існуючими Клюбами Сеньйорів щодо створення загально-української організації старших віком українців, для допомоги їм, включаючи засоби публічної Суспільної Опіки, а зокрема дбали за будови домів для сеньйорів в усіх більших осередках українців.

3. З'їзд Сеньйорів звертається до редакції „Свободи" і Екзекутиви УНС з проханням призначити одну сторінку в „Свободі" раз в місяці для справ і проблем Сеньйорів, підшукавши для тої сторінки відповідного редактора.

4. III З'їзд Сеньйорів припоручає нововибраній Управі Об'єднання продовжувати ведення списків заінтересованих сеньйорів УНС завести картотеку, за якою присилано б кандидатів на мешканння в домі старших на Союзівці.

5. III З'їзд Сеньйорів висловлює повне довір'я й признання Комісії Головного Уряду УНС для старших громадян за енергійну працю для добра сеньйорів, зокрема в справі побудови дому для сеньйорів на Союзівці й закликає її до дальшої наполегливої праці в цьому напрямі.

ВАТЬКИ! Зв'яжіть замолоду ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити їм кращу будучність, в нашій громаді у вільному світі нового свідомого члена!

БРЕЖНЄВСЬКА КОНСТИТУЦІЯ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

що це не відповідає „потребам трудящих".

Либонь, ліплячи „єдиний совєтський народ", упорядники конституції ще не відважилися касувати „союзні республіки" і заміняти їх „економічними районами". Мовляв, з цим ще почекаємо...

Про „безклясове суспільство" також немає мови в новій конституції — говориться про „радянський народ", хоч тут і там уживаються слова „нації" і „народності".

У статті 4-ій, говориться, що „державні установи, громадські організації і урядові особи зобов'язані додержуватися Конституції СРСР і радянських законів". А як же з звичайними громадянами? Виходить, їх конституція не зобов'язує? За такий недогляд Сталін усіх упорядників конституції напевно вимордував би або, як любив він висловлюватися, „ повкорочував їх на голову".

Брежнєвська конституція, сама себе заперечуючи, стверджує, що „керівною силою радянського суспільства, ядром його політичної системи, всіх державних і громадських організацій є Комуністична партія Радянського Союзу".

А де ж поділася „радянська влада", „влада трудящих"? Немає — її злизав язик Брежнєва.

Упорядники конституції, під „сонцем" якої житимуть пілсовєтські народи, придумали нову формулу для „розвиненого соціялістичного суспільства": „Від кожного за здібностями — кожному по труду". Ця формула оправдує існування в СССР „нової кляси", яка, очевидно, найбільше працює, день і ніч не спить, дбаючи про добробут трудящих.

У новій конституції тричі пригадується трудящим про їхній обов'язок підвищувати продуктивність праці, яка в СССР неухильно спадає. А ще ж Ленін казав, що після перемоги соціялістичної революції продуктивність праці радянського робітника далеко перевищить продуктивність праці всіх „гноблених капіталізмом" робітників.

Напевно уважливі совєтологи знайдуть у брежнєвській конституції ще один момент, на який варто звернути увагу.

x x x

Конституції УССР і інших „союзних республік" напевно будуть копією конституції СССР, хібащо про око людське числа статтей будуть змінені, як то і є в теперішніх конституціях „союзних республік". Напевно в цих конституціях спеціяльну увагу буде звернено на боротьбу з „буржуазним націоналізмом", що є тепер головною небезпекою для режиму большевицьких експропріяторів влади.

Загін „Червона Калина" відбув Генеральну Раду

Вовча Тропа, Іст Четгем, Н. Й.,(І. Д.) — У днях 4 і 5-го червня ц. р. Пластове об'єднання куренів Загін „Червона Калина" відбув тут свою XI Генеральну Раду при участи 47 членів. Святочне відкриття з традиційними церемоніями відбулося о 12-ій годині, після чого почалися ділові наради. До президії обрано: голова — пл. сен. Ярослав Рак, заступник — ст. пл. Андрій Косович, секретарі — пл. сен. Іван Дурбак і Богдан Данко. Після відчитання письмових привітів звітувала уступаюча старшина Загону. Отаман Іван Лучечко доповнив свій друкований звіт і ширше пояснив працю Загону. Загін нараховує 113 членів, 73 сеніорів та 40 старших пластунів. Загін зорганізував і перевів у 1975 р. змагання настільного тенісу на Союзівці, Свято Юрія на Вовчій Тропі в 1976 р. та спортивно-вишкільні табори 1975 і 1976 рр. разом з Братством УСС два балі „Червоної Калини" в Ню Йорку в 1976-1977 рр., ювілейний з'їзд Загону в Гантері в 1976 р., відбиванковий турнір пластових дружин у 1976 р., виставку картин Остапа Савчинського в Ню Йорку. Загін також взяв численну участь в жалібнім поході до Клівленду 21-го лютого 1976 р. на похорон сл. п. Січового Діда III Дука — Володимира Ерденберґера, як також в похороні сл.п. братчика Романа Петріни в Ню Йорку. Дальше звітували канцлер — Богдан Кузишин, підскарбій — Лев Штинда, літописець — Богдан Титла та архівар — Миролюб Лозинський. За Контрольну комісію звітував Роман Соболь і ствердив зразкове ведення діловодства та поставив внесок уділити абсолюторію уступаючій старшині, що його прийнято одноголосно.

Коли Рада прийшла до точки вибору нової Генеральної Старшини, голова Номінаційної комісії, Богдан Саврас запропонував таку листу Старшини Загону: Отаман — пл. сен. д-р Ярослав Ставничий, заступники Отамана — оба Курінні Отамани: 5-го Куреня УПС Маркіян Титла, 23-го Куреня УСП Юрій Гнатів, канцлер — пл. сен. Роман Савицький, підскарбій — пл. сен. Лев Штинда, літописець — пл. сен. Богдан Титла та архівар — пл. сен. Миролюб Лозинський; Контрольна комісія — Роман Соболь, Ігор Декайло та Лев Чировський. Внесок прийнято одноголосно грімкими оплесками. Голова Генеральної Ради Ярослав Рак передав Отаманську Булаву новообраному Отаманові Загону Ярославові Ставничому, який виголосив коротку промову, підкреслюючи братерство між обома Куренями Загону.

Пл. сен. Ярослав Ставничий

На початку традиційної ватри голова Генеральної Ради заприсягнув новообраного Отамана та нову Генеральну Старшину. Ватра дальше продовжувалася — співами, скечами і жартами.

Другого дня нарад обговорювано плян праці на наступні два роки. Вкінці голова Генеральної Ради Ярослав Рак підвів підсумки XI Ради Загону „Червона Калина". Він підкреслив великі завдання Пласту, що має виховувати зразкових громадян, характерних провідників на всіх ділянках нашого життя. Генеральну Раду закрив голова відспіванням Гимну Закарпатських Пластунів та Гимном Загону „Гей, у лузі червона калина".

Учасники Генеральної Ради „Загону Червона Калина" пережила багато будуючих моментів, найбільш радісною появою була надійна зміна — молоді члени 23 Куреня, гідні наслідники славних основників Загону Червоної Калини.

Ділимося сумною вісткою з Приятелями і Знайомими, що в Феніксі, Арізона, дня 14-го червня 1977 року, по довгій і тяжкій недузі, заосмотрена Найсвятішими Тайнами, відійшла у вічність, проживши 84 роки, наша Дорога СЕСТРА і ТЕТА

бл. п.

ОЛЕНА ДУНІЧЕВСЬКА з дому ГАЄВСЬКА

вдова по учасникові Визвольних Змагань, поручникові інж. ОЛЕКСАНДРОВІ.

ПАНАХИДА була відправлена в середу, 15-го червня 1977 р. в Фініксі, Арізона.

ТЛІННІ ОСТАНКИ будуть перевезені в четвер, 16-го червня ц. р. до похоронного заведення Conroy в Бавнд Бруку, Н. Дж.

ПОХОРОН — в п'ятницю, 17-го червня 1977 р. на українськім православнім цвинтарі в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:
КАЛІСТА ФЕЩЕНКО-ЧОПІВСЬКА — сестра з мужем МИКОЛОЮ і сином ВОЛОДИМИРОМ з родиною

З сумом повідомляємо Родину, Приятелів і Знайомих, що 23-го травня 1977 р., по довгій і тяжкій недузі, упокоївся в Бозі наш Найдорожчий МУЖ, БРАТ і ВУЙКО

бл. п.

КАЗИМИР ЯЦИНИЧ

проживши 66 років, нар. в Бориславі, Україна.

ПОХОРОН відбувся 26-го травня 1977 р. на цвинтарі св. Марії в Седел Брук, Н. Дж.

У глибокому смутку:
дружина — ГАЛИНА
брати:
ОСИП з родиною в Польщі
ВОЛОДИМИР з родиною в Україні
АНТІН з родиною в Пармі, Огайо
сестра — МАРІЯ СТРУК з родиною в Ґарфілд, Н. Дж.
Ближча і дальша Родина в Україні і Польщі

Дня 7-го червня 1977 року упокоївся в Бозі в Сан Павльо у Бразилії Вікарій Митрополита Української Автокефальної Православної Церкви на країни Південної Америки

бл. п.

ЄПИСКОП ВОЛОДИМИР

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться в Церкві-Пам'ятнику св. Ап. Андрія в С. Бавнд Бруку за таким порядком:

П'ятниця, 17-го червня 1977 р. — ЧИН АРХИЄРЕЙСЬКОГО ВІДПІВАННЯ — год. 7-ма веч.

Субота, 18-го червня 1977 р. — ЗАУПОКІЙНА СВ. ЛІТУРГІЯ й ПОХОРОН, початок о год. 9-ій ранку.

Подаючи до загального відома сумну вістку про упокоєння бл. п. Владики Володимира, просимо водночас про молитви за душу спочилого Архипастиря, час життя якого скоротила усердна й офірна праця у Винограднику УАПЦеркви в країнах Південної Америки.

Вічная Пам'ять Покійному!

Консисторія Української Православної Церкви в США

Ділимося сумною вісткою, що після короткої та тяжкої недуги, на 87-му році життя, прийнявши Найсвятіші Тайни, відійшов у Вічність дня 13-го червня 1977 року наш Найдорожчий БАТЬКО і ДІДО

бл. п.

о. проф. СТАНИСЛАВ ДАШО

бувший крилошанин Перемиської Дієцезії, довголітній катехит у Старому Самборі та в таборі переселенців у Новому Ульмі, учасник Визвольних Змагань 1918-их рр. у рядах Української Галицької Армії, інтернований у Тухолі, в Америці довголітній парох Медісон у стейті Іллиной.

ЄРЕЙСЬКІ ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться в церкві Царя Христа при вулицях 17 і Каюга в Філядельфії, Па., в четвер, 16-го червня ц. р. о год. 7:30 вечора, а у п'ятницю, 17-го червня 1977 р., о год. 10-ій рано, після похоронних відправ Тлінні Останки будуть зложені на цвинтарі Пречистої Діви Марії на Факс Чейс, Філядельфія, Па.

Горем прибиті:
ХРИСТИНА і ОРЕСТ ГАНАС — дочка і зять
ЛЕСЯ, АНЯ, РЕНЯ — внучки
Ближча і дальша Родина

КОМІТЕТ ОБ'ЄДНАНИХ УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ — ВІДДІЛ УККА в НЮ ЙОРКУ — з сумом повідомляє Українське Громадянство, що несподівано відійшов у Вічність

сл. п.

МИХАЙЛО КОЦКА

член Управи Комітету і провідний громадський діяч.

Висловлюємо щирі співчуття Дружині, Дітям і Родині Покійного.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

УПРАВА

„Молода Думка" плянує табори і виступи

„Молода Думка" на відвідинах в „Свободі". На фото (зліва): Василь Сосяк, Богдан Бідяк, ред. Любов Коленська, Марійка Фесьо, Аня Кітченко та Христина Овад. Діти-хористи: Оленка Червоняк, Христя Пастернак, Павлусь Червоняк та Євгенія Лоза.

Джерзі Сіті, Н.Дж. (Л.К.) — „Збереження нашої української ідентичности — це наша мета" — словами мотта хору „Молодої Думки", Богдан Бідяк, голова Головної Управи „Молодої Думки", розпочав розмову з редакторами „Свободи" під час відвідин Видавництва минулого четверга, 9-го травня ц.р. Разом з ним прибули: Христина Овад — представник Літньої програми достави харчів для дітей при стейтовому Департаменті Федеральної програми, що нею в стейті Ню Йорку відає стейтовий Департамент Освіти; Аня Кітченко, диригент філії „Молодої Думки" в Ню Йорку, яка недавно прибула з України, закінчивши в Івано-Франківську Педагогічний Інститут; Маруся Фесьо — диригентка філії „Молодої Думки" в Нюарку, та член Управи „Молодої Думки" — Василь Сосяк. Прийшли також діти — хористи цього ж хору: Євгенія Лоза, Христя Пастернак, Павлусь Червоняк і Оленка Червоняк та їхні матері — Катря Червоняк і Оля Пастернак.

Богдан Бідяк також поінформував про пляни „Молодої Думки" на майбутнє. І так, у неділю, 19-го червня о год. 3-ій по полудні відбудеться концерт цього ж хору на Оселі УРСоюзу „Верховина" у Ґлен Спей, в якому візьмуть участь усі філії „Молодої Думки" і різні ансамблі під керівництвом: Семена Комірного, Марусі Фесьо, Олега Левицького, Ані Кітченко та Миросі Гарматій, при фортепіяні — Олесь Кузишин, Дозя Сиґіда та Оксана Куйбіда. Відтак цей дитячий хор виступить на відкритті посвячення пам'ятника Ольжича в Лігайтоні, 3-го липня о год. 3-ій по пол. Управа хору заплянувала також музично-спортовий табір на „Верховині" від 6-го до 27-го серпня. У програмі співи — хорові, оперні, сольові, квартетні тощо, копаний м'яч, народні танці для початківців і для заавансованих, наука гри на бандурі для початківців і для заавансованих, а також семінар для сьогоднішніх і майбутніх диригентів, на якому хористи матимуть змогу отримати повні кваліфікації на диригента. Керівником музичної програми цього курсу буде проф. Юрій Оранський при співпраці всіх диригентів „Молодої Думки" і запрошених фахівців. Комендантом табору буде Ігор Раковський, старший. У програмі цього курсу — наука різьби в дереві, що її навчатиме скульптор Михайло Черешньовський. Запл움овано також розваговий табір для дітей у віці від 7-ох до 12 років, що відбуватиметься від 1-го до 16-го липня та комендантом якого буде Маруся Фесьо. В програмі — спів, наука гри на бандурі, наука різьблення в дереві, навчатиме скульптор Михайло Черешньовський. Відбуватиметься також наука народних танців під проводом фахового знавця співу і танців — Ані Кітченко. Літні зайняття на таборі і курсах становитимуть підготову для дальших плянувань „Молодої Думки" — евентуального виступу цього хору при засвіченні національної ялинки у грудні у Вашінґтоні, про що вже старається Крайова Управа СУА. А в березні наступного року „Молода Думка", разом із хором старшої „Думки", запросивши всі філії хору, включно з Чікаґо, задумує дати великий Шевченківський концерт у Вашінґтоні, можливо у Білому Домі з нагоди 60-річчя проголошення Української Державности. У цьому напрямі організується Підготовчий Комітет, що його очолюватиме Ростислав Хом'як.

І, за словами Богдана Бідяка, — „Щоб приємне поєднати з корисним", Управа хору старається про допомогу від нюйоркського Стейтового Департаменту для дітей, які беруть організовану участь в літніх навчальних зайняттях чи цілоденних таборуваннях, що її можуть отримати всі діти, батьки яких виповнять завчасу відповідні аплікації.

Христина Овад, представник проєкту цієї допомоги, поінформувала, що стейт кожнорічно визначує цього роду допомоги, з якої користали й користають такі поважні організації, як: Бойс Скавт оф Америка, Ґірлс Скавт Кавнсіл оф Ґрейтер Ню Йорк, Бойс Атлетік Ліґ, Фордгам університет. „Молода Думка" має можливість отримати дозвіл на проєкт цієї допомоги для своїх літніх таборів, тобто зможе отримати від нюйоркського стейту фінансову допомогу на закупівлю харчів для дітей і молоді до 19-го року життя. Користаючи з цієї допомоги, УККА спонзоруватиме проєкт допомоги для таборів СУМА та ОДУМ-у, а Пласт, який вже включений в програму, матиме можливість отримати збільшену допомогу для своїх таборів. Ця допомога узалежнена від матеріяльних потреб батьків таборовиків, без огляду на стейт їхнього постійного замешкання. Загальна сума допомоги для всіх цих літніх таборів, як припускають, має виносити 200,000 долярів. Батьки, які хотіли б звернутися за аплікаціями чи інформаціями, можуть писати на адресу: Christine Owad, Assistant Field Representative Summer Office, Yonkers Board of Education, 145 Palmer Road, Yonkers, New York 10701. Tel. (914) 403-4567 Ext. 325.

ЛЮДСЬКІ ПРАВА...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

думки в СССР, зокрема на контрольовану властями пресу. Совєтські представники, поставивши спершу людські права в площину соціяльних і економічних прав — право на освіту, право на медичну опіку, право на затруднення тощо — звернули увагу на деякі здогадні спотворення в американській пресі, на переборщення і суб'єктивну селективність. Вони з особливим притиском наголошували факт, що совєтська преса опублікувала повний текст Гельсінкських угод після їх підписання в серпні 1975-го року, тоді коли західня преса подала тільки уривки.

Проф. Дершовіц виніс справу заарештованого совєтського жидівського дисидента Анатолія Щаранського, дружина якого, до речі, була приявна серед селективно підібраної групи слухачів в залі дебат, що викликало наявне поденервування поміж совєтськими представниками. В результаті проф. Зівс договорився до цього, що проти Щаранського ще не внесено акту обвинувачення — всупереч ранішому твердженню, що його оскаржено згідно із совєтськими законами і статтею 64-ою кримінального кодексу — та що взагалі невідомо чи в його справі відбудеться судовий процес. Дружина Щаранського в одному моменті вигукнула „це брехня".

В другій частині дебат, о. д-р Гесбурґ виніс справу переслідування українців за релігійні віроісповідування, зокрема католиків, та вказав на заарештованого за відправлення Богослуження о. Василя Романюка і заборону тюремних властей доставити йому Біблію. На ці та інші безпосередні закиди — із совєтського боку не було відповіді. О. д-р Гесбурґ відкликався на телеграми, які він отримав у цій та іншій справах. Телеграми в справі українців і о. Романюка, як опісля поінформовано редакцію „Свободи", вислав до о. Гесбурґа Комітет Оборони Валентина Мороза у Філядельфії. Під час дебати рівнож заторкнено питання туризму, культобміну та права на еміграцію.

В заключному слові о. д-р Гесбурґ вказав чемностево на потребу „кращого зрозуміння" спірних питань та щирої виміни думок. У відповідь на це, Г. Боровік, який під час дебат виказав надмірну дозу сарказму, заявив, що „безнадійними" є сподівання тих громадян ЗСА, які думають, що в СССР будуть зміни. „У нас є проблеми, але ми не змінимо нашого курсу", закінчив Боровік з притиском.

Е. Нюман звернув увагу що в заздалегідь узгідненому форматі залишилося ще 20 секунд. Їх ні американці, ні совєти не мали бажання використати.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 19-го ЧЕРВНЯ 1977 р.

ПАССЕЙК, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 42 Відділ, о год. 2-ій по пол. в УНДомі при 237 Ґовп Авеню. Просимо взяти участь. Є вже дивідендові чекі, які просимо відібрати на зборах. — В. Марущак, рек. секр.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ОСИП СТЕФАНИШИН, член 325 Відд. УНС Т-ва Запорозька Січ в Брукліні, Н. Й. помер 25 січня на 71 р. життя. Нар. 1906 р. в Україні і став членом УНС в 1949 р. Залишив у смутку дружину Марію, синів Ігора і Володара та дочку Олександру й 4 внуків. Похорон відбувся 29 січня 1977 р. на цвинтарі св. Марії в Філядельфії, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
В. Чупа, секр.

ІВАН ОКОПНИЙ, член 349 Відд. УНС Т-ва ім. Т. Шевченка в Менвілл, Н. Дж., помер 31 січня 1977 р. на 52 р. життя. Нар. 1924 р. в і став членом УНС в 1974 р. Залишив у смутку дружину Іванку та дочку Марійку і ближчу та дальшу родину в Америці, Канаді і в Україні. Похорон відбувся 2 лютого 1977 р. на цвинтарі Серця Христового в Гілсборо, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!
Захарко, секр.

МИКОЛА МАРЧИШИН, член 156 Відд. УНС Т-ва ім. Т. Шевченка в Честер, Па., помер 7 травня 1977 р. на 65 р. життя. Нар. в 1912 р. в Україні і став членом УНС в 1961 р.. Залишив у смутку дружину Віолю та дальшу родину. Похорон відбувся 12 травня 1977 р. на цвинтарі Immaculate Heart в Лінвуд, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

ТЕОДОР УГРИН, член 266 Відд. УНС Т-ва ім. І. Франка в Амстердамі, Н. Й., помер на 73 р. життя. Нар. в 1904 р. в Україні і став членом УНС в 1957 р. Залишив у смутку дружину Олену, дочку Марійку, внука Ричарда та ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся 3 лютого 1977 р. на цвинтарі св. Миколая в Трой, Н. Й.

Вічна Йому Пам'ять!
В. Труфин, секр.

ПАЛАГІЯ ФЕСНАК, членка 422 Відд. УНС Т-ва ім. С. Петлюри в Філядельфії, Па., померла 8 січня 1977 р. на 83 р. життя. Нар. в Перемишлі, Україна і стала членкою УНС в 1929 р. Залишила у смутку синів Івана, Володимира, Йосипа і Михайла та ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся 12 січня 1977 р. на цвинтарі Овкланд в Філядельфії, Па.

Вічна Їй Пам'ять!
Секретар

ЮСТИМ ВОЙЧУК, член і заступник голови 362 Відд. УНС Т-ва „Просвіта" в Бристоль, Па., помер 23 січня 1977 р. на 72 р. життя. Нар. в 1904 р. в с. Гнідова, Україна. Залишив у смутку дружину Анну і ближчу та дальшу родину. Похорон відбувся 23 січня 1977 р. на цвинтарі Морісвілл. Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Ф. Петрик, секр.

СТЕФАН ЯРІШ, член 437 Відд. УНС Т-ва „Самопоміч" в Рочестері, Н. Й., помер 19 травня 1977 р. на 50 р. життя. Нар. в Острів-Щирець коло Львова, Україна і став членом УНС в 1962 р. Полишив у смутку батьків Марію і Петра, брата Андрія, ближчу і дальшу родину в ЗСА і Україні. Похорон відбувся 23 травня 1977 р. на цвинтарі Голі Сепалчер в Рочестері, Н. Й.

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

КСЕНЯ КОЗАК, член 206 Відд. УНС в Вунсакет, Р. Ай., померла 22 травня на 89 р. життя. Нар. в Україні і стала членкою УНС 1916 р. Залишила у смутку трьох синів Петра, Михайла і Івана та три дочки Анну, Марію, Перл, 13 внуків і 15 правнуків. Похорон відбувся 25 травня 1977 р. на укр. православному цвинтарі св. Михаїла в Блекстон, Масс.

Вічна Їй Пам'ять!
Л. Гардінк, секр.

ДМИТРО ЛИПКА, член 218 Відд. УНС. Т-ва „Сокіл" в Кампбелл, Огайо, помер 15 травня 1977 р. на 85 р. життя. Нар. в 1891 р. в Україні і став членом УНС в 1933 р. Похорон відбувся 18 травня 1977 р. на цвинтарі св. Івана в Ловеллвілле, Огайо.

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

ПЕТРО КОРЕЙКО, член 158 Відд. УНС Т-ва ім. Б. Хмельницького в Брукліні, Н. Й., помер 11 травня 1977 р. на 82 р. життя. Нар. в 1895 р. в Турівці, пов. Скалат, Україна. Залишив у смутку 2 дочки Анастазія і Павлина з мужем Михайлом 3 внуки і 4 правнуки. Похорон відбувся 14 травня 1977 р. на цвинтарі Оливна Гора в Маспет, Н. Й.

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

ГАРЗАН, Ч. 7772. Здогади

Ми готові продовжувати фільмування, пане Помпус!

Ти перебирай режисерування, Мек!... Я лечу до Ель-Ґазіну в дуже важливій справі!

Накрути ту сцену, в якій зображений поворот Антонія до Александрії на зустріч з Клеопатрою!

Не пам'ятаю, щоб „І. Б." колинебудь раніше доручував комусь іншому накручувати таку важливу сцену...

Може він не може перенести виду, коли його жінка буде в обіймах Джеда Джарвиса!